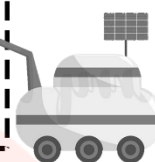


درس هشتم تحولات نظام جهانی



کشورهای استعمارگر ابتدا اقتصاد کشورهای استعمارزده را دگرگون کردند.

🪐 در دوران استعمار اقتصاد کشورهای استعمارشده و تحت نفوذ در راستای پاسخ به نیازهای

اقتصادی کشورهای غربی به تدریج تغییر می‌کند:

۱. مستعمره به بازار مصرف کالا‌های تولید شده کشورهای غربی تبدیل شده است.

۲. مستعمره، نیروی کار و مواد خام مورد نیاز کشورهای غربی را تامین می‌کنند.

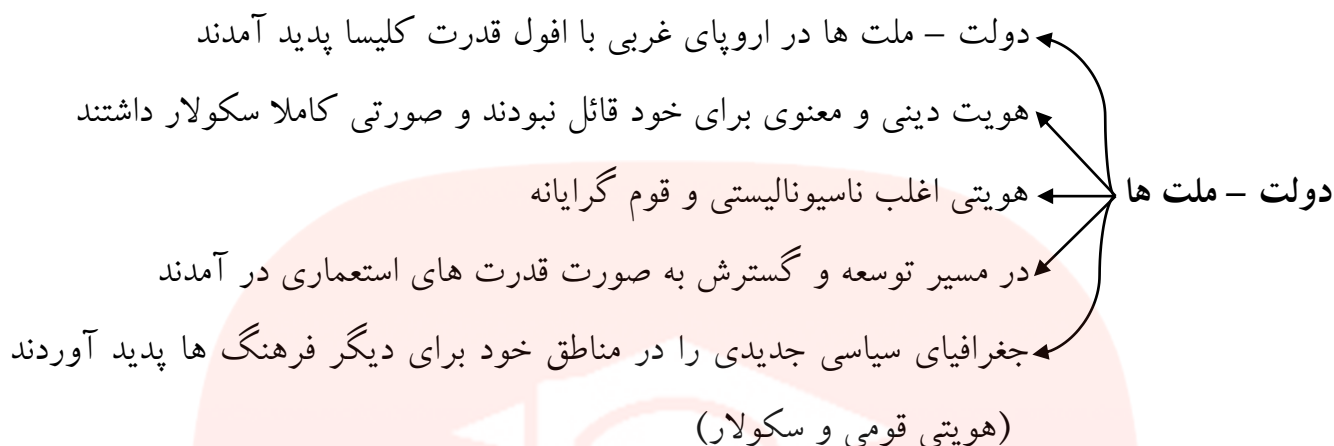
۳. مستعمره به سوی اقتصاد تک محصولی سوق داده می‌شوند (صادرات آنها به یک ماده خام محدود می‌شود)

۴. تک محصولی شدن قدرت چانی زنی را از مستعمره می‌گیرد ← ایجاد وابستگی اقتصادی به استعمارگران.

۵. مبادلات تجاری در سطح جهانی به گونه‌ای نامتعادل انجام می‌شود/ انتقال ثروت به طور مستمر به سوی کشورهای غربی ادامه پیدا می‌کند.

۶. استعمارگران به اقتضای مصرف برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند/ در جهت منافع بیشتر استعمارگران/ حفظ فاصله بین مستعمره و استعمارگران

۷. با حفظ وابستگی به کشورهای استعمارگر امکان عبور از مرحله استعمار به استعمارنو و فرانو فراهم می‌شود ← اقتصاد وابسته مستعمره، دولت‌های آنان را ناگزیر می‌کند تا در چرخه نامتعادل جهانی توزیع ثروت قرار گیرند.



برخی، از عواملی که سبب پیدایش دولت - ملت ها در تاریخ معاصر شده اند با عنوان جهانی شدن یاد می کنند.

بخوانیم و بدانیم

با فروپاشی امپراتوری عثمانی، به تناسب مناطق تحت نفوذ دولت‌های استعماری، کشورهای جدید تأسیس شدند و برای هر یک از آنها هویت ملی جدیدی معرفی شد. هویت این مناطق در دوران عثمانی، هویتی اسلامی بود و ویژگی‌های قومی، نژادی و تاریخی آنها ذیل فرهنگ اسلامی تعریف می‌شد. در هویت‌سازی‌های جدید، ابعاد نژادی و قومی این مناطق با کاوش‌های باستان‌شناسان برجسته می‌شود و اسلام به عنوان یک عنصر هویت بخش به فراموشی سپرده می‌شود. قبله‌گاه اول مسلمانان، بیت‌المقدس، محل تشکیل دولت مهاجران اشغالگر صهیونیست گردید. مکه، قبله امت اسلامی، در تصرف فرقه تازه تأسیسی قرار گرفت که تحت حمایت دولت استعماری انگلیس بود و در منطقه نزول وحی، همه آثار باقی مانده از صدر اسلام به اسم توحید و مبارزه با شرک با خاک یکسان شد.

عوامل کاهش اهمیت مرزهای سیاسی :

۱. اقتصاد سرمایه محور
۲. انباشت ثروت
۳. پدید آمدن شرکت های بزرگ چند ملیتی
۴. گسترش صنعت ارتباطات

سرمایه گذاری شرکت های بین المللی به منطقه ای خاص محدود نمی شود ← تغییرات اقتصادی در سطح جهانی را شناسایی و مدیریت می کنند.

کانون های ثروت و قدرت برای حفظ منافع خود

از طریق سازمان های بین المللی موانع موجود بر سر راه تجارت بین الملل را برمی دارند.
استقلال اقتصادی کشورهای مختلف و سیاست های ملی را مخدوش می سازند.

جهانی شدن

ایجاد نظمی نوین که جریان های نیرومند تجارت و تولید بین الملل آن را پیش می راند (این دیدگاه مخالفانی را دارد)

در حال حاضر ابعاد اقتصادی و سیاسی جهانی شدن انسجام مطلوب جهانی را به دنبال نمی آورد (بلکه چالش و تضاد هایی را بوجود می آورد) ← چالش هایی که مقابله با آنها توسط جنبش هایی انجام می شود که فراتر از مرزهای سیاسی عمل می کند.

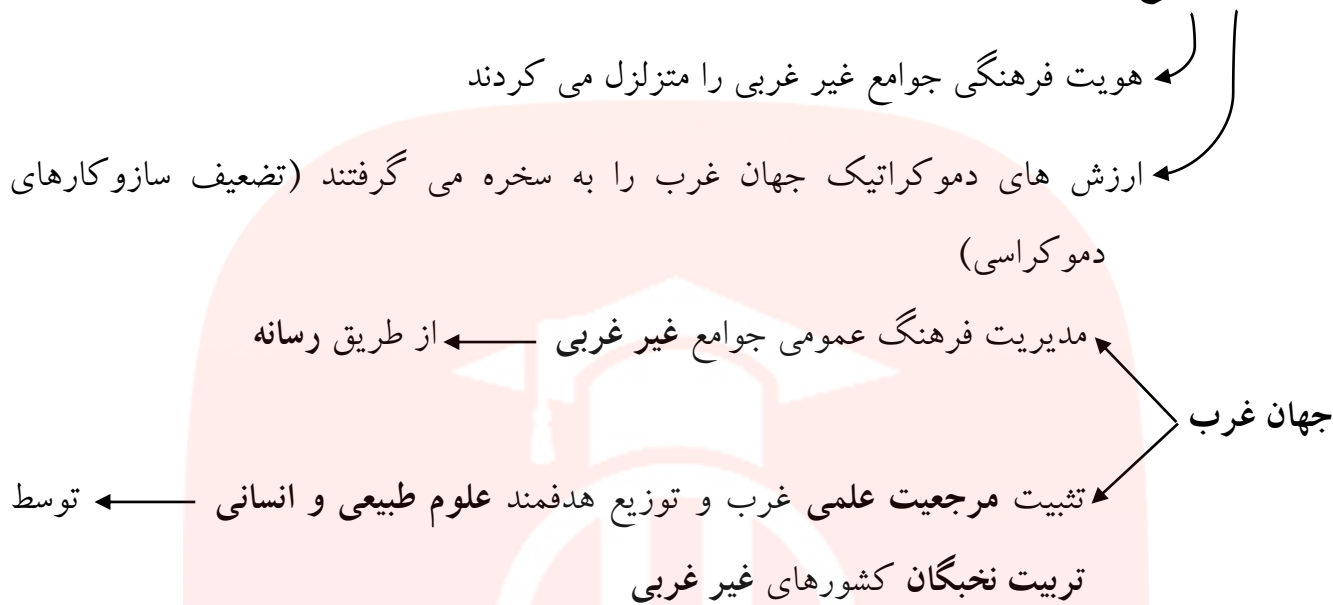
برخورد استعماری غرب با دیگر جوامع موجب شد جوامع غیر غربی دچار خودباختگی فرهنگی شوند/ در این شرایط غرب مدیریت انتقال فرهنگ خود را در چارچوب اهداف اقتصادی و سیاسی خود به دست می گیرد/ صنعت ارتباطات نیز در این امر غرب را یاری می کند.

صنعت ارتباطات

فاصله های زمانی و مکانی را کوتاه و جهان را کوچک کرده (دهکده جهانی) و مرزهای سیاسی و جغرافیایی فرو می ریزد.

موقعیت برتر کشورهای غربی و در راس آنها آمریکا ← سبب بروز امپراتوری رسانه ای شده است / کشورهای کمتر توسعه یافته در برابر این امپراتوری فرهنگی آسیب پذیرتر بودند/ زیرا منابع و امکانات کافی برای حفظ فرهنگ خود را نداشتند.

پیامدهای تجمع قدرت رسانه دست صاحبان ثروت و کانون های صهیونیستی



ترویج علوم طبیعی

آن بخش که برای خدمت رسانی به کالاهای غربی، مورد نیاز است به کشورهای در حال توسعه آموزش می دهند

از آموزش دانش های راهبردی خود داری می کنند

ترویج علوم انسانی

بدون توجه به ابعاد معنوی و به گونه ای سکولار و دنیوی سازمان پیدا می کند

موجب می شوند فرهنگ های دینی هویت خود را از نگاه فرهنگ غرب بازخوانی کنند

محرومیت از علمی که مبتنی بر بنیان های معرفتی دینی باشد

www.my-dars.ir

بخوانیم و بدانیم

دولت‌های مرکز برای حفظ وضع موجود (وضعیت مرکز- پیرامون) در عرصه‌های مهم، انحصار ایجاد می‌کنند. برخی از این انحصارها عبارت‌اند از: انحصار فناوریانه، کنترل بازارهای مالی جهانی، دسترسی انحصاری به منابع طبیعی کره زمین، انحصار سلاح‌های کشتار جمعی و انحصار ارتباطی و رسانه‌ای. برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانید به صفحات ۳۲ تا ۳۴ کتاب «سرمایه‌داری در عصر جهانی شدن» نوشته سمیرامین مراجعه کنید.

مای دارس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir